

**PROGRAM STRANKE LEVICA
ZA VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2019**

**ZA
EVROPO
LJUDI, NE
KAPITALA**

**PROGRAM STRANKE LEVICA
ZA VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2019**

ZA EVROPO LJUDI, NE KAPITALA

9

UVOD

Evropa potrebuje spremembe

15

DEMOKRACIJA NAMESTO VLADAVINE KAPITALA

17

OMEJITEV MOČI LOBISTOV

18

SOCIALNA EVROPA

20

POLNA ZAPOSLENOST IN EVROPSKA INDUSTRIJSKA POLITIKA

21

ZELENI NEW DEAL IN EKOLOŠKI PREOBRAZ

23

OSVOBODITEV DRŽAV IZ PRIMEŽA KAPITALSKIH TRGOV

24

KONEC DELITVE NA CENTER IN PERIFERIJO

26

PREPOVED DAVČNIH OAZ IN PRAVIČNA OBDAVČITEV MILIJONARJEV

TRAJNOSTNO KMETIJSTVO	27
VKLJUČUJOČA DIGITALNA PRIHODNOST	30
ZNANOST V SLUŽBI DRUŽBENEGA NAPREDKA	32
KULTURA	35
ENAKOST SPOLOV	37
ZAŠČITA DRŽAVLJANSKIH PRAVIC IN SVOBOŠČIN	41
SOLIDARNA IN MIROLJUBNA ZUNANJA POLITIKA	43
PRAVIČNA TRGOVINSKA POLITIKA	45
ZAKLJUČEK	46

Socializem ali barbarstvo

EVROPA POTREBUJE SPREMEMBE

Evropa stoji na razpotju: ali bo socialna ali pa je ne bo. Kapitalu in evropskim tehnokratom, ki krčijo prostor demokratičnega odločanja in vsiljujejo neoliberalne politike, kot zrcalna podoba ustreza vzpenjajoča se skrajna desnica, ki se napaja na besu in brezupu tistih, ki jih neoliberalna globalizacija pušča ob strani.

Brez temeljitih strukturnih sprememb EU nima prihodnosti. Le ambiciozen načrt prenove bo omogočil, da bomo lahko obranili civilizacijske pridobitve demokracije in socialne države ter se izognili ponovnemu zdrsu v mračnjaštvo nacionalizma in rasističnega sovraštva.

Ko je leta 2008 izbruhnila svetovna gospodarska kriza, je Evropa izkazala brezmejno solidarnost s finančnimi institucijami, ki so z neodgovornim špekuliranjem krizo sprožile. Najprej desetine, nato stotine milijard evrov so stekle po žilah finančnih metropol. Tekle so iz bolnišnic, šol in univerz. Za njimi so ostale osiromašene soseske, uničena življenja in obubožani državni proračuni. Smrtna bledica je zapustila lica kapitala, vstal je k novemu življenju in glasno zahteval: Še! Po Grčiji: Še! Po Irski: Še! Po Španiji: Še!

Ceno krize smo plačali navadni ljudje: v obliki višje stopnje brezposelnosti in širjenja negotovih oblik zaposlitev, bolečih rezov v socialno državo, osiromašenja javnih storitev in z rastjo javnega dolga. Za svoj trud pa smo bili poplačani s še več zahtevami po zategovanju pasu, še večjim prenosom moči na tehnokratska telesa onkraj demokratičnega nadzora – vse, da kapitalu omogočimo pot do večnega Še!

Takšen izid ni bil naključen. Institucije EU temeljijo na prepričanju, da je treba demokracijo čim bolj omejiti,

da volja večine ne bi motila čim bolj gladkega poteka akumulacije kapitala. V ta namen poteka postopen prenos moči na evropske institucije, ki so temeljito zavarovane pred demokratičnimi pritiski.

Pred državljanke in državljani jih skrbno varuje vojska 80.000 lobistov, razporejena v bojne skupine 11.000 registriranih lobističnih organizacij in do zob oborožena z 1,5 milijarde evrov streliva letno. Politični funkcionarji, ki vestno izpolnjujejo ukaze kapitala, si lahko po koncu politične kariere obetajo dobro plačane službe v zasebnih korporacijah. Jose Manuel Barroso, ki je Evropsko komisijo vodil med letoma 2004 in 2014, je bil nagraden z vodilnim položajem v Goldman Sachs, eni najbolj zloglasnih investicijskih bank – zagotovo ne zato, ker bi javni interes postavljajal pred interese zasebnih finančnih korporacij.

Moč Evropske centralne banke je naravnost diktatorska. Na kolena je zmožna spraviti celotne države – kot se je to zgodilo z Grčijo –, hkrati pa zakoni, ki vežejo navadne smrtnike, zanjo ne veljajo. Ko je slovenski Nacionalni preiskovalni urad začel postopek proti vodstvu Banke Slovenije zaradi suma kaznivih dejanj, je predsednik Evropske centralne banke z grožnjami Republik Sloveniji in protestom pri Evropski komisiji poskušal ovirati preiskavo, saj naj bi s tem posegali v “neodvisnost” centralne banke. Prav tako Računsko sodišče ne sme opraviti revizije postopka 5 milijard evrov vrednega reševanja bank v Sloveniji. Neodvisnost Evropske centralne banke je v praksi videti tako, da 508 od 517 mest v njenih svetovalnih telesih zasedajo predstavniki zasebnih finančnih institucij. Ko funkcionarji banke govorijo o neodvisnosti, govorijo predvsem o nedotakljivosti interesov finančne oligarhije, ki jih je treba za vsako ceno zavarovati pred nadzorom in demokratičnim vplivom.

Ob tolikšni prepletenosti politične moči z interesi kapitala ne preseneča, da tehokrati pred države članice EU postavljajo venomer isti paket neoliberalnih zahtev: varčevanje pri zdravstvenem varstvu, izobraževanju,

pokojninah in socialnih transferjih; fleksibilizacija trga delovne sile in zmanjšanje moči delavk in delavcev pri kolektivnih pogajanjih; zmanjšanje števila zaposlenih v javnem sektorju in privatizacija podjetij v javni lasti. V kali so zatrte vse pobude, ki bi lahko ogrozile interese kapitala: reforma bančnega sektorja, ki bi zagotovila demokratični nadzor in preprečila neodgovorno špekuliranje; ukrepi za varovanje delavskih pravic in zagotavljanje polne zaposlenosti; ukrepi za varovanje okolja.

Svoboda delovanja kapitala – enotni trg, proračunska vzdržnost, svobodno gibanje kapitala, blaga in delovne sile – je v pogodbah in institucijah EU povzdignjena na raven ustavne norme, vse drugo – socialna država, varovanje človekovih pravic in okolja, dostojne zaposlitve – se mora temu podrediti. Zato EU najstrožje kaznuje države, ki si drznejo povečati proračunske izdatke za socialo, medtem pa je mirno gledala, kako je brezposelnost med mladimi v času krize v Grčiji in Španiji preseгла 50 %, v Italiji 40 %, na Portugalskem dosegla skoraj 40 %, na Irskem preseгла 30 %, v Sloveniji pa 20 %. Na tak način je bila celotna generacija odrinjena na rob družbe in potisnjena v prisilno brezdelje.

Najnovejše orožje v arzenalu EU, s katerim oblega države članice, so prostotrgovinski sporazumi. Z njimi poskuša Evropska komisija popolnoma obiti demokratične postopke in državam članicam vsiliti širok paket reform, ki vključuje rahljanje delavskih pravic, standardov varovanja okolja, varnosti hrane, multinacionalnim korporacijam pa omogoča, da od držav zahtevajo oderuške odškodnine, če sprejmejo ukrepe, ki lahko kakorkoli zmanjšajo trenutne ali celo povsem hipotetične prihodnje dobičke. Razprava o teh sporazumih je prepovedana. Do besedil sporazumov TTIP in CETA javnost ni imela dostopa, še poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije so dobili le omejen vpogled, obenem pa jim je vlada Mira Cerarja prepovedala kakršnokoli informiranje javnosti in medijev. Ob nestrinjanju nekaterih držav članic, splošnem naspro-

tovanju javnosti in dvomih o skladnosti sporazuma CETA s pravom EU je Evropska komisija preprosto vsilila njegovo začasno rabo. Če demokratična volja nasprotuje volji kapitala, toliko slabše za demokracijo.

Omejevanje demokratičnega odločanja z namenom vsiljevanja neoliberalnih politik je ključni razlog, da se po Evropi širijo bes, razočaranje in brezup, ki spodbujajo rast skrajne desnice. Zlata zora v Grčiji, Alternativa za Nemčijo, Nacionalna fronta v Franciji in Liga v Italiji – povsod po Evropi se širi nacionalistična reakcija zoper neoliberalni globalizem evropskih elit. Na Danskem, v Švici in Avstriji skrajna desnica že dosega volilne rezultate nad 20 %, na Finskem, Švedskem, Nizozemskem, Madžarskem, Češkem, v Franciji, Italiji in Nemčiji je preseгла prag 10 %. V Avstriji in Italiji so skrajni desničarji že del vladnih koalicij.

Ulični razgrajalci, ki ponoči prežijo na ljudi z drugačno barvo kože, so le temen odsev uglajenih gospodov v kravatih, ki se v palačah Frankfurta in Bruslja daleč od oči javnosti igrajo z milijoni človeških življenj. Čeprav bi nas sile starega reda rade prepričale, da so one edina alternativa skrajni desnici, pa je prav njihovo vsiljevanje neoliberalnih reform tisto, kar najpomembneje prispeva k širjenju skrajne desnice in pomaga legitimirati vzpon nacionalizma. Skrajna desnica uspeva, ker njeno sporočilo odzvanja pri tistih, ki so zaradi neoliberalne globalizacije soočeni z brezposelnostjo in negotovostjo zaposlitev, manj kakovostnimi in težje dostopnimi javnimi storitvami ter se zaradi višjih življenjskih stroškov vse težje prebijajo iz meseca v mesec. Skrajna desnica žanje uspehe, ker ves politični mainstream aksiomatsko pristaja na neoliberalno globalizacijo in ljudem, ki jih ta pušča ob strani, z vztrajnim molkom sporoča, da so, preprosto, pogrešljivi.

Evropa stoji na razpotju. Ali bo zmožna odločnih reform v smeri večje solidarnosti, skupnih socialnih standardov in demokratizacije evropskih institucij ali pa jo bo preplaval val novodobnega mračnjaštva.

Zato gre Levica v boj za Evropo ljudi, ne kapitala!

NAŠI CILJI SO:

Demokracija namesto vladavine kapitala. Državljanke in državljani držav EU morajo imeti moč odločati o svoji usodi. Ne lobisti ne finančna oligarhija ne neizvoljeni tehnokrati nimajo pravice pisati naše prihodnosti. Zagotoviti je treba demokratično odgovornost in transparentnost delovanja vseh institucij EU, vključno s centralno banko, odpraviti arbitrarna pravila, ki omejujejo porabo javnega denarja, in okrepiti Evropski parlament v odnosu do Evropske komisije in Sveta EU.

Socialna Evropa. Reševanje finančne oligarhije je povzročilo hitro rast javnega dolga v večini držav članic EU in vodilo do rezov v socialne transferje, pokojnine in javni sektor. Pri tem ni šlo za varčevanje, temveč za prerazporeditev bogastva od najranjlivejših k najpremožnejšim. Namesto da države članice sili v siromašenje javnih storitev in socialnih transferjev, bi morala EU zagotavljati sredstva za nemoteno delovanje vsaj osnovnih javnih storitev, ko države članice tega ne zmorejo same. Na ravni EU bi morali veljati minimalni socialni standardi in standardi varovanja delavskih pravic, določena bi morala biti najnižja dopustna raven minimalne plače. Le na tak način bomo zagotovili, da se tekmovanje med državami ne bo odražalo kot socialni damping.

Zeleni New Deal in ekološki preobrat. Zadnje desetletje v EU je bilo zapravljeno za reševanje finančne krize, ki se je zaradi napačnih politik EU sprevrgla v vsesplošno gospodarsko, politično in družbeno krizo. Nič pa ni bilo storjenega za pripravo na največji izziv človeštva v 21. stoletju: pretečo podnebno in okoljsko krizo. Za to potrebujemo ambiciozen načrt. V Levici se pridružujemo pobudam za začetek obsežnega evropskega investicijskega načrta, ki bi dokončno končal desetletje krize,

Evropo pravočasno pripravil na spopad z morebitno novo gospodarsko krizo in postavil temelje za prehod v trajnostno gospodarstvo. Ta načrt je zeleni New Deal za ekološki preobrat.

Konec delitve na center in periferijo. Pravila skupnega trga in skupne valute so koristila predvsem Nemčiji, ki v trgovini s preostalo EU beleži nevzdržne presežke. Hrbtna plat nemških presežkov je rast dolga na periferiji in neusmiljeno zategovanje pasu, ki sta ljudi v nekaterih perifernih državah pahnila v nesluteno bedo: podhranjenost, bivanje v neogrevanih stanovanjih, epidemije nalezljivih bolezni, brezdomstvo zaradi prisilnih izselitev iz stanovanj v lasti bank. Makroekonomska neravnovesja, ki povzročajo vse večjo razslojenost EU, je treba nasloviti z omejitvijo trajnih in nesorazmernih zunanjetrgovinskih presežkov v centru na eni in zagotavljanjem sredstev za investicije na periferiji na drugi strani. Evropska centralna banka mora prevzeti bolj aktivno vlogo pri lajšanju bremena dolga držav na periferiji.

Zaščita državljskih svoboščin in pravic. Kljub napredku so določene pravice, ki smo jih že imeli za samozive, ponovno na udaru. Kriza in varčevalni ukrepi so močno upočasnili napredek enakosti med spoloma, v številnih državah so na udaru že priborjene pravice, kot je svobodno odločanje o rojstvu otrok, varnostne službe pridobivajo nova pooblastila za nadzor nad državljskimi in državljski, v odnosu do begunk in beguncev pa je Evropa izgubila tudi zadnji kanček humanosti. Prav Evropa, ki je bila v 20. stoletju priča najhujšim zločinom proti človeštvu, bi morala varstvo državljskih svoboščin in sočutje s tistimi, ki bežijo pred vojno, lakoto in preganjanjem, postaviti na prvo mesto.

Politika miru in nenasilja v mednarodni skupnosti. Množice begunk in beguncev na mejah EU so posledica ekonomske in vojaške destabilizacije ranljivih držav, v

katerih so države EU ob boku ZDA žal igrale pomembno vlogo. Zavzemamo se za to, da vse evropske države nemudoma prenehajo sodelovati v imperialističnih vojaških intervencijah po svetu in da se za oboroževanje namenjeni deli proračuna zmanjšajo na minimum, sredstva pa porabijo v korist prebivalstva. EU bi morala z ostalim svetom graditi nove ekonomske in trgovske odnose, ki bi temeljili na sodelovanju in razvoju. Samo tako lahko n mreč zagotavlja mir in varnost.

DEMOKRACIJA NAMESTO VLADAVINE KAPITALA

Državljanke in državljani EU smo iz odločanja izločeni, nimamo vzvodov za vplivanje na pomembne odločitve EU. Evropske elite nas vprašajo za mnenje pri zadevah, kot je npr. premikanje ure na zimski ali poletni čas. Na pomembne odločitve, ki vplivajo na življenja milijonov, kot so način reševanja krize, politike zategovanja pasu, razprodaja bank, ustanavljanje bančne unije ali skupna evropska vojska (PESCO), ne moremo vplivati. Te odločitve nastajajo v institucijah okrog Bruslja in Frankfurta, ki so povsem odrezane od demokratičnega nadzora. Evropska centralna banka je neodvisna, odločanje o denarju in celotnem bančnem sistemu je v rokah njenega guvernerja. Evroskupina, kjer se je npr. odločalo o usodi Grčije, je neformalen organ, ki deluje izven pogodb in ne vodi niti zapisnikov svojih srečanj. Evropska centralna banka, regulator celotnega bančnega sektorja evroobmočja, postaja država v državi. V banke države sploh ne smejo več posegati, Računsko sodišče v Sloveniji pa ne sme opraviti revizije postopka 5 milijard evrov vrednega reševanja bank.

Odnose moči v evropskih institucijah je treba temeljito preobrniti v prid državljanek in državljanov.

ZATO PREDLAGAMO:

Omejitev moči Evropske komisije. Evropska komisija si je pridobila skorajda diktatorska pooblastila. Državam članicam narekuje, kako smejo porabiti sredstva iz državnih proračunov in si trenutno prizadeva pridobiti možnost veta na velik del zakonov, ki jih sprejemajo nacionalni parlamenti. Zmanjšali bomo moč komisije in del njenih pristojnosti prenesli na demokratično odgovorna telesa: državne parlamente in Evropski parlament. Državam članicam bomo povrnilo pravico, da same razpolagajo s svojim denarjem in sprejemajo zakone. Evropski parlament mora dobiti možnost imenovanja in odpoklica evropskih komisark in komisarjev.

Možnost zakonodajne pobude Evropskega parlamenta. Evropski parlament ima predvsem posvetovalno in nadzorno vlogo. Prizadevali si bomo, da parlament pridobi možnost zakonodajne pobude, in tako okrepi svojo vlogo.

Podreditev Evropske centralne banke Evropskemu parlamentu. Imenovanje guvernerja Evropske centralne banke bomo prenesli na Evropski parlament in parlamentu omogočili, da ga tudi odpokliče. Parlament bo imel možnost nadzorovati delovanje Evropske centralne banke, nad denarno politiko pa bo bdela njegov odbor za finance. Onemogočili bomo vpliv finančnih korporacij, ki sedaj denarno politiko krojijo v skladu s svojim interesom.

Državljska pobuda. Državljanke in državljani EU morajo dobiti možnost zakonodajne pobude. Pobude, ki zberejo 500.000 podpisov, mora ob prisotnosti predlagateljev obravnavati Evropski parlament.

Zagotovitev transparentnosti odločanja vseh teles. Nedemokratične forume, kot je Evroskupina, ki imajo izdatno moč, da spravijo na kolena celotne države, kot so to storili z Grčijo, je treba umestiti v pravni red EU, jih podrediti demokratičnemu nadzoru in zagotoviti njihovo transparentnost.

OMEJITEV MOČI LOBISTOV

Institucije EU so obdane z več kot 80.000 lobisti, registriranimi v Bruslju, kar je več kot 100 registriranih lobistov na vsakega poslanca Evropskega parlamenta. Resnično število je lahko mnogo večje, saj registracija lobistov sploh ni obvezna. V strokovnih skupinah, ki svetujejo Evropski komisiji, prevladujejo interesi korporacij – v svetovalnih skupinah Evropske centralne banke tako 508 od 517 mest zasedajo predstavniki zasebnih finančnih institucij. V procesih posvetovanja, ki jih izvaja Evropska komisija, imajo predstavniki kapitala privilegirano vlogo, saj lahko svoja mnenja posredujejo na neformalnih sestankih za zaprtimi vrati. Širša javnost je vključena šele, ko so bile na tak način že usklajene najpomembnejše odločitve. Politični funkcionarji, ki v času politične kariere služijo kapitalu, so po preteku mandata nagrajeni z dobro plačanimi položaji v podjetjih, ki so jih kot politiki regulirali. Zadnji predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, ki je v svojem mandatu zaščitil finančno oligarhijo in stroške reševanja krize prevalil na vse državljanke in državljane EU, je bil za to nagrajen z vodilnim položajem v investicijski banki Goldman Sachs.

MOČ LOBISTOV BOMO ZAMEJILI Z NASLEDNJIMI UKREPI:

Obvezna registracija lobistov. Uvedli bomo obvezno registracijo vseh lobistov, ki poskušajo vplivati na evropske institucije. Trenutno njihova registracija ni obvezna, kar onemogoča transparentnost in povečuje verjetnost zlorab.

Transparentnost financiranja organizacij, ki lobirajo. Navidez neodvisne nevladne organizacije in strokovne skupine so pogosto zgolj fasada, za katero se skriva

korporativno financiranje. Zahtevali bomo popolno transparentnost financiranja vseh akterjev, ki poskušajo vplivati na evropske institucije.

Enakopravna vključenost civilne družbe v procese posvetovanja. Odpravili bomo privilegiran dostop v procesih posvetovanja in zagotovili, da bodo ti postopki od samega začetka potekali odprto, transparentno in vključujoče.

Demokratizacija strokovnih skupin. V strokovnih skupinah, ki svetujejo Evropski komisiji in drugim institucijam, prevladujejo zastopniki interesov zasebnega kapitala. Prizadevali si bomo, da bodo strokovne skupine večinoma sestavljene iz neodvisnih strokovnjakinj in strokovnjakov, predstavnic in predstavnikov okoljevarstvenih organizacij in sindikatov ter drugih predstavnic in predstavnikov civilne družbe, ne pa le podaljšek korporacij.

Prepoved prehajanja med političnimi funkcijami in položaji v zasebnih korporacijah. Evropski politiki, ki v svojem mandatu služijo kapitalu, so po izteku mandata pogosto nagrajeni z dobro plačanimi službami v korporacijah, ki so jim med mandatom služili. Komisarkam in komisarjem ter poslankam in poslancem Evropskega parlamenta bomo prepovedali zaposlitev v vseh podjetjih, ki so bila predmet regulacije Evropske komisije in Evropskega parlamenta.

SOCIALNA EVROPA

Evropa kapitala uničuje socialno državo. Maastrichtska pogodba, s katero je bila ustanovljena EU, določa kriterije za članstvo v evroobmočju. Med najpomembnejše sodijo določila, da država ne sme imeti več kot 60 % BDP javnega dolga, proračun ne sme imeti več kot 3 % BDP letnega primanjkljaja, inflacija ne sme biti več kot 1,5 odstotne točke večja od povprečja treh članic z najnižjo stopnjo inflacije.

Vsaka država, ki prekrši ta pravila, lahko pričakuje visoke kazni. Na drugi strani pa ni nikakršnih pravil, ki bi preprečevala prenizke plače, visoko stopnjo revščine in brezposelnosti, varovala standard življenja upokojenk in upokojencev, zagotavljala plačane bolniške odsotnosti ali porodniška nadomestila. Evropska komisija zahteva brezkompromisno zategovanje pasu ne glede na ceno, ki jo morajo države plačati v obliki visoke stopnje brezposelnosti, hudih socialnih stisk in poglobljanja gospodarske krize. Za Evropo so maastrichtski kriteriji sveti, življenja ljudi pa pogrešljiva.

Ta odnos je treba obrniti in na prvo mesto postaviti kakovost življenja državljanek in državljanov.

ZATO PREDLAGAMO:

Solidarnostni sklad na ravni EU. Obstoječi Evropski socialni sklad bomo spremenili v sklad za pomoč državam članicam, ki se sproži avtomatsko in jim v času recesije pomaga ohraniti standard socialne države z zagotavljanjem sredstev za pokojnine, socialne pomoči in druge ukrepe. Nikoli več se ne sme zgoditi, da v krizi sredstva za pokojnine ali zdravstvo odtekajo v reševanje bank ali skladov. Obratno: EU mora zagotoviti, da kljub krizi socialni standardi ne bodo ogroženi.

Evropska listina socialnih pravic. Na evropski ravni bomo določili osnovne socialne naloge, ki jih mora opravljati vsaka država članica. V njih bomo določili skupne standarde pokojninske varnosti, socialne države in socialnih pravic.

Minimalni standardi varovanja delavskih pravic. Pravice delavk in delavcev do kolektivnih pogajanj, pogoje odpuščenja, trajanje bolniške in porodniške odsotnosti in količine dopustnih nadur bodo določali skupni evropski standardi, ki jih bo morala dosegati vsaka država članica.

Evropska minimalna plača. Po zgledu, ki je bil na predlog Levice sprejet v Sloveniji, bo morala v vsaki državi članici EU minimalna plača znašati vsaj 20 % več od minimalnih življenjskih stroškov.

POLNA ZAPOSLENOST IN EVROPSKA INDUSTRIJSKA POLITIKA

EU boja proti brezposelnosti ne uvršča med svoje prioritete. Statut Evropske centralne banke ji zapoveduje zgolj skrb za omejevanje inflacije, ne pa tudi skrbi za zagotavljanje polne zaposlenosti – to pomeni, da praviloma daje prednost interesom lastnikov premoženja velikih vrednosti pred interesi tistih, ki morajo za preživetje delati. Maastrichtska pravila državam z evrom predvsem v času krize onemogočajo sprejemanje učinkovitih ukrepov za spopadanje z brezposelnostjo. Zato je bila Evropa brezbrizna, ko je v Grčiji in Španiji brezposelnost med mladimi v letih krize presegla 50 %, v Italiji 40 %, na Portugalskem dosegla skoraj 40 %, v Sloveniji presegla 20 %. Na tak način so bili milijoni mladih, pripravljenih tvorno prispevati k družbi, potisnjeni na rob in prisiljeni v prisilno brezdelje.

Evropa mora zagotavljanje polne zaposlenosti postaviti na vrh svojih prioritete in sprejeti ustrezne ukrepe:

Denarna politika v službi polne zaposlenosti. Spremenili bomo statut Evropske centralne banke, tako da bo doseganje polne zaposlenosti postalo prioriteta denarne politike evrskega območja.

Program javnih del. V državah z visoko stopnjo brezposelnosti bomo uvedli program javnih del, financiran z evropskimi sredstvi.

Krajšanje delovnega časa. Predlagali bomo, da se do leta 2025 povsod po EU skrajša tedenski delovnik. Hkrati bomo omejevali nadurno in prekomerno delo.

Evropska industrijska politika. Za prehod v trajnostno in demokratično upravljano gospodarstvo in za spodbujanje polne zaposlenosti Evropa potrebuje skupno industrijsko politiko. Sredstva zanjo bomo zagotovili na ravni EU, predvsem iz Evropske investicijske banke in kohezijskega sklada. Na prvo mesto bomo postavili ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, sodelovanje delavk in delavcev pri upravljanju podjetij in okoljsko transformacijo, ne zgolj konkurenčnosti za vsako ceno. Odločitve o evropski industrijski politiki bodo predmet široke razprave v Evropskem parlamentu, v njeno izvajanje pa bodo enakopravno vključene predstavnice in predstavniki raziskovalnih organizacij, sindikatov, okoljevarstvenih organizacij in drugih organizacij civilne družbe.

ZELENI NEW DEAL IN EKOLOŠKI PREOBRAT

EU je zadnje desetletje porabila za reševanje naslednjih bank in skladov ter za spopadanje s politično krizo, ki je tej zgrešeni politiki sledila. Čeprav je gospodarske krize konec, politična kriza še zdaleč ni razrešena. V Evropi ni več upanja na boljšo prihodnost. Prihodnost, kakršno nam obetajo trenutne evropske elite, je zaznamovana s strahom pred naslednjo veliko krizo.

V Evropo je treba vrniti upanje. Za to potrebujemo ambiciozen načrt. V Levici se pridružujemo pobudam za začetek obsežnega evropskega investicijskega načrta, ki bi dokončno končal desetletje krize in Evropo pravočasno pripravil tako na spopad z morebitno novo gospodarsko krizo kot na pretečo podnebno in okoljsko krizo, ki bo

največji izziv človeštva v 21. stoletju. Organizacija združenih narodov je ob koncu leta 2018 izdala poročilo, v katerem nas svari, da lahko že do leta 2040 pričakujemo drastične posledice globalnega segrevanja ozračja: od kriz zaradi pomanjkanja hrane, velikih suš in požarov do množičnega izumiranja vrst.

Za soočenje s temi problemi predlagamo zeleni New Deal, ki bo vseboval naslednje ukrepe:

Investicijski načrt. EU mora dobiti nov smisel. Namesto da državam vsiljuje fiskalna pravila, se mora angažirati pri gradnji zelene infrastrukture. Pridružujemo se pobudam, da EU prek Evropske centralne banke in Evropske investicijske banke vsako leto investira 500 milijard evrov v evropsko gospodarstvo za:

- gradnjo zelene infrastrukture (skupne mreže hitrih železnic in javnega prevoza),
- prehod na obnovljive vire energije (podpora gradnji sončnih in vetrnih elektrarn),
- financiranje razvoja in raziskav na področjih zelenih tehnologij.

Mednarodna delitev zelenega tehnološkega znanja. Razvoj podnebne krize ne bo odvisen samo od EU. Njen delež izpustov toplogrednih izpustov se manjša, drastično pa se povečujejo izpusti držav v razvoju, kot sta Kitajska in Indija. Inovacije na področju zelenih tehnologij, financirane z zelenim New Dealom, je zato treba nemudoma deliti z drugimi državami.

Zaostritev podnebnih ciljev. Glede na napovedi, da se lahko svetovno podnebje bistveno poslabša že do leta 2040, si prizadevamo za zaostritev podnebnih ciljev. S pomočjo zelenega New Deala mora EU do leta 2030 za 60 % zmanjšati emisije toplogrednih plinov, z obnovljivimi viri zagotoviti kritje 40 % potreb po energiji, za 30 % zmanjšati

porabo končne energije in v vseh državah članicah v celoti odpraviti okoljsko in podnebno nevarno podporo fosilnim gorivom. EU mora prav tako izdelati celostno strategijo prilagajanja na podnebne spremembe, prilagojeno posameznim državam in regijam.

Večja svoboda držav članic za prehod na trajnostno gospodarstvo. Prepoved državne pomoči na ravni EU preprečuje, da bi države članice v celoti izkoristile vse možnosti za prehod na trajnostno gospodarstvo. Dejavnosti v okviru zelenega New Deala bomo izvzeli iz prepovedi državnih pomoči in na tak način državam članicam omogočili aktivno investicijsko politiko.

OSVOBODITEV DRŽAV IZ PRIMEŽA KAPITALSKIH TRGOV

Obstoječa evropska zgradba države podreja diktatu trga. Države morajo načela prostega trga spoštovati za vsako ceno. Brez privolitve Evropske komisije ne smejo pomagati podjetjem v težavah, da ne bi “izkrivile konkurence”. Banke, v katere Evropska komisija ni vložila niti evra – je pa državam naložila, naj jih dokapitalizirajo z milijardami javnega denarja –, je treba prodati ne glede na ceno. Vse se mora podrediti absolutizmu trga, zakon konkurence je nad vsem in vsemi.

Na ta način so se še posebej izrodili finančni trgi. V statutu Evropske centralne banke je zapisano pravilo, da banka ne sme posojati denarja državam članicam; vse do leta 2018 ni smela niti posredno kupovati državnih obveznic. Ko so po letu 2008 banke in skladi v krizi evroatlantskih financ začeli propadati in so jih morale države reševati, jim Evropska centralna banka ni smela posoditi denarja. Da bi države rešile banke in sklade, so se morale zadolžiti pri – bankah

in skladih! Da bi jih rešile, so se države samo v letu 2009 zadolžile za kar 400 milijard. Slovenija je zaradi tega zadnje krizo zapustila s kar 32 milijardami javnega dolga.

Državam bomo z naslednjimi ukrepi pomagali, da se izvijejo iz primeža kapitalskih trgov:

Financiranje dolgov. Predlagali bomo spremembo statuta Evropske centralne banke, ki mora začeti neposredno financirati dolgove držav članic. Državam mora pomagati, da se izvijejo iz dolžniške pasti in milijarde evrov, ki jih zdaj namenjajo za plačevanje obresti bankam in skladom, začnejo porabljati za razvoj.

Razbitje prevelikih bank in skladov. Nobena banka ali sklad ne smeta biti prevelika, da bi propadla, "too big to fail". Uvedli bomo standard, da nobena banka ne sme imeti bilančne vsote, večje od 20 % letnega BDP države, v kateri posluje.

Evropski mehanizem za stabilnost. Finančne krize leta 2008 niso zakrivile evropske države, pač pa finančni sektor sam, poglobila pa jo je politika evroobmočja. Države zato ne smejo biti nikoli več prisiljene poravnovati stroškov krize, ki jih ne povzročijo same. V ta namen je že bil ustanovljen Evropski mehanizem za stabilnost, ki naj bi namesto držav kril stroške potencialne bodoče krize. Ta mehanizem bomo okrepili in podredili Evropskemu parlamentu.

KONEC DELITVE NA CENTER IN PERIFERIJU

Vladavina kapitala je v Evropi pripeljala do ostre delitve na center in periferijo. Dobili smo Evropo dveh hitrosti, Evropo dveh razvojev. Tak razvoj je EU pripeljal v zelo kočljiv

položaj: industrijsko razvite države centra z Nemčijo na čelu beležijo veliko gospodarsko rast zaradi velikega izvoza, manj konkurenčne države evropskega juga, ki so postale uvoznice, pa so si nakopičile ogromne dolgove. Ker je bančni sektor večinoma privatiziran in voden iz evropskega centra, se zato tja zlivajo še obresti na dolg perifernih držav. In nenazadnje, države juga, ki se spoprijemajo z dolgom, so zaradi maastrichtskih pravil prisiljene v varčevalne ukrepe, kar njihov razvoj še upočasnjuje. Italija letos beleži približno enak BDP, kot ga je imela pred 20 leti.

Thomas Piketty je pokazal, da Poljska, Madžarska, Češka in Slovaška s kohezijskimi sredstvi prejmejo bistveno manj denarja, kot so ga zaradi tujega, predvsem nemškega lastništva podjetij izgubile z odlivom profitov v tujino. Slovaška npr. s kohezijo prejme le polovico tistega, kar z odlivom profitov izgubi, Češka pa le četrtno. Nacionalistično razpoloženje v teh državah ni naključno. Za Evropo dveh hitrosti se skrivata Evropa lastnikov kapitala v centru in Evropa poceni delovne sile na periferiji.

Velike razvojne razlike znotraj EU bomo zmanjšali z naslednjimi ukrepi:

Okrepitev kohezijskega sklada. Okrepili bomo kohezijski sklad pod nadzorom Evropskega parlamenta, ki bo sredstva usmerjal v razvoj manj razvitih regij ter financiral razvojne in socialne projekte (gradnja infrastrukture, bolnišnic, šol, podpora raziskovalnim in razvojnim projektom ipd.).

Omejitev zunanjetrgovinskih presežkov. Eno od ključnih poslanstev Evropske investicijske banke mora postati odpravljanje zunanjetrgovinskih neravnovesij. S pomočjo Evropske centralne banke mora EIB začeti odkupovati prekomerne zunanjetrgovinske presežke centralnih držav in z njimi financirati investicije v državah z zunanjetrgovinskimi primanjkljaji.

PREPOVED DAVČNIH OAZ IN PRAVIČNA OBDAVČITEV MILIJONARJEV

EU je po razkritju t. i. Panamskih dokumentov konec leta 2017 sestavila črno listo davčnih oaz, med katerimi so Južna Koreja, Barbados, Panama ipd. A problem tega seznama je, da na njem ni držav članic EU, čeprav razkritja Lux-leaksa niso bila nič manj šokantna od tistih pri Panamskih dokumentih. Uvrstitev zunajevropskih teritorijev na črni seznam ter stigmatizacija podjetij in ljudi, ki imajo tam odprte bančne račune ali prek njih poslujejo, sta prva koraka, vendar je za vzpostavitev davčne pravičnosti treba poskrbeti za določitev standardov znotraj EU. Povsem sprejemljivo je postalo, da imajo podjetja sedeže na Cipru ali v Luksemburgu, kjer skorajda ne plačujejo davkov, poslujejo pa v Sloveniji, Italiji, Nemčiji. Prav tako je postala stalna praksa, da se privatizacije dogajajo prek obvodnih podjetij v evropskih davčnih oazah. Posledice so znatne: države ne morejo več pravično obdavčiti bogatih in kapitala, saj se ti na skupnem trgu lahko nekaznovano umikajo v davčne oaze. Da bi jih države zadržale na svojem območju, so zanje pripravljene nižati davke, na drugi strani pa vse večje davčno breme valijo na revne in na srednji sloj. Davčne oaze znotraj EU so anomalija, zaradi katere bogati postajajo še bogatejši, revni pa še revnejši.

Ta razmerja bomo spremenili z naslednjimi ukrepi:

Zagotovitev transparentnosti. Odpravili bomo skrito lastništvo in se zavzeli za uvedbo javnih registrov podjetij, bank in skladov na ravni celotne EU, ki bodo morali biti med sabo povezljivi in računalniško berljivi. Prav tako

bomo od vseh mednarodnih podjetij in bank zahtevali razkritje vseh podružnic po svetu.

Skupne enotne davčne stopnje. Zavzeli se bomo za uvedbo minimalnih skupnih davčnih stopenj, ki se jih bodo morale držati vse države članice EU.

Evropski davek na milijonarje. Predlagali bomo uvedbo prvega evropskega davka, davka na ultrabogate. Po predlogu Gabriela Zucmana bo vse premoženje, večje od 10 milijonov evrov, obdavčeno z 1 % letno, vse premoženje nad 50 milijoni z 2 % letno, vse premoženje nad milijardo pa s 3 % letno.

TRAJNOSTNO KMETIJSTVO

Ohranjanje zadostnega obsega pridelave hrane je ena ključnih prioriteta evropske kmetijske politike. To se kaže tudi v teži predvidenega proračuna, saj namerava EU za ta cilj v prihodnjem obdobju nameniti 365 milijard evrov oziroma tretjino celotnega proračuna. Kmetijska politika tako pomembno vpliva na kakovost pridelane in uvožene hrane, družbenoekonomski položaj pridelovalcev in pridelovalcev, energetska poraba, stanje biotske pestrosti in ekosistemskih storitev ter na podnebne spremembe in dobrobit živali v reji.

Z dosedanjimi ukrepi in porabljenimi sredstvi evropska kmetijska politika ni dosegla ne dostopnosti kakovostne hrane za vse prebivalke in prebivalce ne pravične razporeditve finančnih sredstev med vse proizvajalke in proizvajalce hrane, tudi najmanjše. Sprejeti prostotrgovinski sporazumi nižajo standarde varnosti prehrane in povečujejo nepotreben transport s spodbujanjem uvoza manj kakovostne hrane in izvoza kakovostne hrane. Podpore industrijskemu kmetovanju so resno ogrozile rodovitno prst in razpoložljivost kakovostne pitne vode. Izrazita finančna

podpora mesnemu sektorju z veliko energetske in prostorsko potratnostjo je dodatno prispevala k negativnim okoljskim posledicam, ki jih danes občutimo vse prebivalke in prebivalci Evrope in sveta.

Če želimo v Evropi ohraniti ustrezno stopnjo kvalitetno pridelave hrane in ob tem zmanjšati posledice podnebnih sprememb oziroma prispevati k njihovemu izboljšanju, mora prihodnja kmetijska politika v prvi vrsti preusmeriti subvencije v zmanjševanje energetske porabe v kmetijstvu, povečati ekološko pridelavo hrane, okrepiti lokalne prehranske verige in poskrbeti za pravičnejšo razporeditev sredstev med proizvajalci.

Da bi dosegli te cilje, si bomo prizadevali za:

Pravične mednarodne trgovinske sporazume. Evropa se mora zavzemati za pravične mednarodne trgovinske sporazume, ki bodo ohranjali standarde visokokakovostne pridelave živil, ki ne bodo pridelana na račun izkoriščanja delavk in delavcev ter uničevanja okolja.

Boj proti semenskemu monopolu. Multinacionalke, kot je Monsanto, uporabljajo patentiranje semenskega materiala za ohranitev svojega monopolnega položaja. Podprli bomo javne razvojne programe na področju ohranjanja, žlahtnjenja in pridelave semenskega materiala, ki bodo javno dostopni vsakomur.

Ukinitev škodljivih subvencij. Subvencije, ki podpirajo netrajnostno kmetovanje, nepotreben izvoz in uvoz ter transport, bomo preusmerili v razvoj in povečanje trajnostnih kmetijskih praks, ohranjanje biodiverzitete ter prilagajanje na podnebne spremembe.

Dobrobit živali. Nehumano ravnanje z živalmi in industrijska reja nista samo etično sporni, temveč posledice takšnih

ravnanj občutimo tudi porabnice in porabniki. Ukinili bomo subvencioniranje izrazito krutih kmetijskih praks – na primer intenzivne živinoreje in baterijske reje. Zavzeli se bomo za zaostritev evropskih standardov za ravnanje z živalmi.

Večja podpora ekološki pridelavi hrane. S subvencioniranjem nakupovanja ekološke hrane v sistemih zelenega javnega naročanja in kritjem stroškov certificiranja in kontrole ekološke pridelave, ki so sedaj na plečih proizvajalk in proizvajalcev, bomo dodatno spodbudili ekološko pridelavo hrane.

Prestrukturiranje kmetijske pridelave. Da bo pridelava hrane v Evropi okoljsko in podnebno vzdržna, moramo zmanjšati obseg industrijske živinoreje, saj ta prispeva velik del h globalnim izpustom toplogrednih plinov, predvsem metana. Subvencije bomo zato usmerili zgolj v ekstenzivno živinorejo in pridelavo rastlinske hrane.

Spodbujanje lokalnih prehranskih verig. Transport hrane ustvari ogromno toplogrednih izpustov, znižuje njeno kvaliteto in globalno niža družbenoekonomske standarde pridelovalk in pridelovalcev. Spodbujali bomo povezovanje lokalnih pridelovalk in pridelovalcev ter porabnic in porabnikov na osnovi združništva oziroma enakopravne participacije ter se zavzeli za večji delež subvencij za nakup lokalno pridelane hrane v javnih prehranskih obratih.

Zmanjševanje količine nepovratne embalaže. Trgovina z živili ustvari ogromno embalažnih odpadkov, ki niso primerni za recikliranje ali niso reciklirani, ker se recikliranje izvajalcem ne splača. Zavzeli se bomo za prepoved oziroma višjo obdavčitev plastične embalaže, ki je ni moč ponovno uporabiti, ter dodatne spodbude namenili prehodu proizvajalk in proizvajalcev na okoljsko sprejemljivejšo embalažo.

Znanje in inovacije. Da bi vzpodbudili prehod v trajnostno kmetijstvo, bomo spodbujali širjenje znanja, nad-

grajevanje izobraževalnih sistemov in usmeritev javnih sredstev za raziskave in razvoj v kmetijstvu. Pri tem bomo dali prednost prilagajanju na podnebne spremembe, semenarstvu, zmanjševanju porabe energije in virov ter ekološkim kmetijskim praksam.

VKLJUČUJOČA DIGITALNA PRIHODNOST

Razvoj digitalnih tehnologij nadzoruje peščica multinacionalnih korporacij s sedežem v ZDA, regulacija, ki bi varovala javni interes, pa je močno zaostala. EU je šele v zadnjih letih postala bolj aktivna na tem področju, a so njeni ukrepi v veliki meri pogojeni z interesi tradicionalnih medijskih korporacij, ki v odnosu do konkurence iz ZDA zagovarjajo protekcionizem. Prizadevali si bomo, da regulacija digitalnih tehnologij ne bo podvržena interesom korporacij z ene ali druge strani Atlantika, temveč bo na prvo mesto postavila javni interes.

Zato predlagamo:

Dostopa do širokopasovnega interneta za vse. Evropska sredstva bomo namenili prizadevanjem, da bi vsa evropska gospodinjstva pridobila dostop do širokopasovnega interneta, še zlasti tista v manj razvitih državah članicah.

Proti cenzuri interneta. Tradicionalne medijske korporacije so dosegle, da je EU digitalne platforme za deljenje vsebin prisilila k vpeljavi avtomatskih filtrov za blokiranje avtorsko zaščitene vsebin (13. člen Direktive o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu). Nasprotovali bomo takšnim pretiranim posegom v svobodo izražanja, namenje-

nim omejevanju legitimne rabe avtorsko zaščitene vsebin v umetniške, izobraževalne in druge upravičene namene.

Pravična regulacija intelektualne lastnine. Borili se bomo proti regulaciji intelektualne lastnine, ki varuje profite zasebnih korporacij na škodo dostopa do zdravstvene oskrbe (farmacevtske korporacije), svobodnega kroženja idej (medijske korporacije) in samooskrbe s hrano (kmetijske korporacije).

Krepitev digitalnega skupnega (digital commons). Spodbujali bomo uporabo odprtokodne programske opreme, odprtih licenc za ustvarjene vsebine, javnih repozitorijev programske opreme in javnih platform za deljenje vsebin.

Nevtralnost interneta. Trenutna pravila EU omogočajo široko določene izjeme za nekatere storitve, ki so načelo nevtralnosti interneta že postavile pod vprašaj. Prizadevali si bomo za krepitev načela nevtralnosti interneta na ravni EU, ki od ponudnikov internetnih storitev zahteva, naj ves promet obravnavajo enako ne glede na pošiljatelja ali prejemnika, vsebino, storitev ali uporabljeno opremo.

Pravična obdavčitev digitalnih korporacij. Digitalne korporacije v EU plačujejo bistveno manj davka kot podjetja, ki poslujejo po bolj tradicionalnih poslovnih modelih. Po podatkih Evropske komisije je efektivna stopnja davka na dobiček, ki ga plačujejo digitalne korporacije, le 9,5 %, medtem kot za tradicionalna podjetja znaša 23,2 %. Tako nizka stopnja obdavčitve je v veliki meri posledica tega, da se digitalne korporacije lažje izogibajo plačilu davka. EU mora zagotoviti pravično obdavčitev digitalnih korporacij in državam članicam omogočiti, da digitalne korporacije obdavčijo glede na obseg poslovanja.

Varovanje zasebnosti uporabnic in uporabnikov interneta. Poslovni modeli digitalnih korporacij temeljijo na vse obsežnejšem sistematičnem zbiranju, analizi in prodaji osebnih podatkov uporabnic in uporabnikov. Velikim digitalnim platformam, kot je Facebook, ki zbirajo velike količine podatkov o uporabnicah in uporabnikih, je treba

omejiti predvsem preprodajo osebnih podatkov in od njih zahtevati strožje standarde varovanja podatkov, uporabnicam in uporabnikom pa zagotoviti popoln pregled in nadzor nad uporabo njihovih osebnih podatkov.

Omejitev segmentiranja in profiliranja. Digitalne platforme zbirajo ogromne količine osebnih podatkov, ki omogočajo vse natančnejše statistično sklepanje o občutljivih podatkih, kot sta rasa ali spolna usmerjenost. Prepovedali bomo segmentiranje in profiliranje na osnovi rase, spolne usmerjenosti, zdravstvenega stanja in pripadnosti ranljivim skupinam.

Odgovornost digitalnih platform za širjenje sovražnega govora, psihološkega vojskovanja in lažnih vsebin. Digitalne platforme, kot je Facebook, so v zadnjih letih postale kanali za širjenje lažnih novic, propagande in psihološkega vojskovanja, npr. v kampanjah za brexit in za ameriške predsedniške volitve. Za razliko od tradicionalnih medijev te platforme niso ustrezno regulirane in nadzorovane, da bi se tovrstne zlorabe lahko preprečile. Prizadevali si bomo za ustrezno reguliranje odgovornosti digitalnih platform za vsebino, ki se na njih pojavlja, in zahtevali, da se sprejmejo učinkoviti ukrepi za preprečevanje propagande in psihološkega vojskovanja ter zlorabe osebnih podatkov uporabnic in uporabnikov.

ZNANOST V SLUŽBI DRUŽBENEGA NAPREDKA

Financiranje raziskav in razvoja v EU narekujejo kapitaliski interesi. Velik del sredstev je neposredno namenjen zasebnim podjetjem, hkrati pa Evropska komisija razpise za raziskovalne projekte oblikuje pod vplivom lobistov najvplivnejših industrij. V prvih treh letih izvajanja programa Obzorje 2020 je bila več kot polovica sredstev za aplikativ-

ne projekte namenjena za področja kmetijstva, energetike in transporta, komaj kaj sredstev pa je bilo namenjenih zagotavljanju družbene solidarnosti, ohranjanju socialne države in demokracije. Ciljev raziskovanja ne določa znanstvena skupnost, o njih ni niti širše demokratične razprave, temveč jih administrativno določijo birokrati v dialogu z lobisti. Temeljna znanost v primerjavi z aplikativnimi projekti prejme zelo malo sredstev.

Financiranje znanosti ne sme biti podrejeno interesom kapitala in agendi evrokratov, temveč mora podpirati razvoj evropskega raziskovalnega prostora.

Prizadevali si bomo za naslednje ukrepe:

Povečanje sredstev za raziskave in razvoj. Po poročilu o izvajanju prvih treh let projektov programa Obzorje 2020 kar tri četrtine projektov, ki jih recenzenti ocenijo kot visoko kakovostne, ne prejmejo financiranja. Na ta način financiranje prejemajo predvsem maloštevilne uveljavljene raziskovalke in raziskovalci ter elitne univerze. Sredstva za financiranje raziskav in razvoja bomo dvignili na raven, ki bo omogočila financiranje vseh visokokakovostnih projektov.

Bolj enakomerna porazdelitev sredstev med vse države članice. Razvite članice so največje prejemnice evropskih raziskovalnih sredstev, medtem ko se manj razvite, ki tudi iz nacionalnih proračunov zagotavljajo manjša sredstva za raziskave in razvoj, soočajo s slabšo raziskovalno infrastrukturo in begom možganov. Prizadevali si bomo, da bodo lahko manj razvite članice enakovredno konkurirale na razpisih.

Večje financiranje temeljne znanosti. Financiranje temeljne znanosti v okviru Obzorja 2020 je v primerjavi z aplikativnimi projekti in subvencijami gospodarstvu zelo nizko. Bistveno bomo povečali financiranje temeljne znanosti v okviru Obzorja 2020.

Zmanjšanje in prestrukturiranje aplikativnega stebera financiranja. Steber financiranja “Družbeni izzivi” bomo zmanjšali in prestrukturirali v bolj praktične projekte, ne neposrečene hibride med znanostjo in prakso. Trenutni format financiranja je slab kompromis med željo po praktičnih učinkih in znanstveno kakovostjo, ki ne dosega zastavljenih ciljev. Hkrati ta način financiranja preprečuje, da bi projekti v polni meri prispevali k razvoju znanosti.

Prioritete praktičnih projektov, skladne z družbenimi potrebami. Trenutno prioritete oblikuje Evropska komisija pod vplivom korporativnih lobistov, zato je bila v prvih treh letih izvajanja Obzorja 2020 polovica sredstev za aplikativne projekte (steber financiranja “Družbeni izzivi”) namenjena podpori kmetijski industriji, transportu in infrastrukturi. Nekateri ključni izzivi prihodnosti pa so v primerjavi s tem izrazito podfinancirani: ohranjanje socialne države in družbene solidarnosti, preprečevanje podnebnih sprememb, obramba demokracije. Prizadevali si bomo za drugačno razdelitev sredstev, ki bo v prvi plan postavila družbene potrebe prebivalk in prebivalcev Evrope: preprečevanje podnebnih sprememb, socialno varnost, krepitev demokracije. Odločanje o raziskovalnih prioritetah bomo odprli za široko in vključujočo razpravo.

Krepitev nekomercialnega odprtega dostopa do rezultatov znanstvenega raziskovanja ob ohranjanju znanstvene kakovosti. Znanstveno publiciranje obvladuje peščica zasebnih korporacij, ki se okoriščajo na račun neplačanega dela znanstvenic in znanstvenikov, medtem pa za dostop do znanstvenih člankov ali za njihovo objavo zaračunavajo oderuške cene. Spodbujali bomo odprt in nekomercialen dostop do rezultatov znanstvenega dela, predvsem prek javnih baz podatkov in repozitorijev znanstvenih člankov.

KULTURA

Kulturna politika se mora tudi na evropski ravni zavzemati za potrebe vsega prebivalstva in si prizadevati za čim večjo vključenost pri njenem soustvarjanju, ob tem pa ne smeta trpeti ne njena kakovost ne svoboda umetnic in umetnikov do umetniškega ustvarjanja in izražanja. Nasprotujemo neoliberalnemu in kapitalističnemu trženju kulture. Kultura je ustvarjalno področje in ne poslovna priložnost, blagovna znamka ali industrija. Kulturna politika mora zaobjeti potrebe vsega prebivalstva ne glede na socialni položaj. Zavzemali se bomo za čim večjo dostopnost kulture, zato bomo delovali proti vladavini kulturniških elit in razrednemu razslojevanju v družbi pri dostopu do kulture. Zavzemali se bomo za raznolikost kulturnih producentk in producentov ter za dostojne pogoje dela za kulturne delavke in delavce, ki bodo za svoje delo prejeli pošteno plačilo in imeli zagotovljeno socialno varnost.

Te cilje bomo dosegli z naslednjimi ukrepi:

Za pravično in bolj enakomerno razporeditev sredstev.

V EU zaznavamo trend asimetrične kulturne produkcije glede na ekonomsko in politično moč države ter neenakost v razdeljevanju sredstev. Zavzemali se bomo za programe, ki ne bodo temeljili zgolj na velikih projektih, ampak se bodo osredotočali na enakomerno razporeditev sredstev tudi v korist manjših in raznolikih projektov ter na spodbude perifernim državam, ki jim je treba nameniti posebno pozornost.

Za dostojne delovne pogoje v kulturi. Zaostrovanje neoliberalne politike je premnoge kulturne delavke in delavce potisnilo v prekarna delovna razmerja, kar jim onemogoča dostojno življenje in socialno varnost ter posledično

kakovostno delo. Tudi znotraj EU je treba sprejeti ukrepe, da se prekarna delovna razmerja, ki so v kulturi in umetnosti še posebej prisotna, odpravijo v korist stabilnih zaposlitev.

Ohranjanje javnega dobrega. Borili se bomo proti privatizaciji kulturnih ustanov in storitev. Eden izmed pojavov, ki je v mestih povezan tudi s kulturno produkcijo, je gentrifikacija mestnega središča – transformacija predela mesta v prostore višjih družbenih razredov in hkratno izseljevanje lokalnega prebivalstva, ki si življenja v takšni soseski ne more več privoščiti. Tudi v Sloveniji smo priča takšnim procesom v turistično bolj priljubljenih mestih. Mestna jedra se spreminjajo v butične lokacije, namenjene turistom, investitorjem in tistim, ki si življenje v vedno dražjem mestnem središču še lahko privoščijo. Posledici sta tudi komercializacija in privatizacija javnega prostora. Borili se bomo za enakomeren razvoj mest, v katerem bodo vsi družbeni razredi enakomerno zastopani.

Vključevalna kultura. Zavzemamo se za vključevalno kulturo, za raznolikost in svobodo umetniškega izraza, brez delitve na središče in periferijo, brez jezikovnega in kulturnega imperializma ter večvrednostnega kompleksa “starih” članic EU. Borili se bomo za EU, ki tudi na področju kulture in umetnosti zmore premagati rasizem in ksenofobijo.

Povezovanje. Podpirali bomo organizacije, ki skrbijo za spodbujanje institucij, nevladnih zavodov ter posameznikov in posameznikov k vključevanju na evropsko kulturno prizorišče, ter spodbujali kulturne izmenjave.

Podpora povezovanju javnih radiotelevizij. Uvedli bomo sklad, ki bo financiral sodelovanje javnih radiotelevizij pri koprodukciji in izmenjavi vsebin. Na ta način bomo podprli delovanje javnih radiotelevizij, ki so na udaru varčevalnih ukrepov, in krepili oblikovanje skupnega evropskega medijskega prostora.

Sklad za podporo preiskovalnemu novinarstvu. Novinarstvo je bilo predvsem v letih po izbruhu krize soočeno z množičnimi odpuščanji, pritiski k povečani produktivnosti in širjenju prekarnih delovnih razmerij. Poslovni modeli, ki temeljijo na oglaševanju, se zaradi digitalne konkurence (predvsem podjetij Google in Facebook) vse bolj krhajo. Kakovostno in neodvisno novinarstvo v javnem interesu potrebuje javno podporo, zato bomo ustanovili sklad za podporo preiskovalnemu novinarstvu, ki se bo financiral iz obdavčitve oglaševalskih dohodkov digitalnih platform.

ENAKOST SPOLOV

Prepoved diskriminacije in načelo enakosti spolov sta zapisana v Pogodbi o EU, Listini EU o temeljnih pravicah in Pogodbi o delovanju EU. Kljub temu neenakost med spoli v EU ostaja in se na nekaterih področjih celo pogloblja. V EU so ženske še vedno plačane manj, kar ženske vseh generacij izpostavlja višjemu tveganju revščine in socialne izključenosti. Povsod v EU je stopnja zaposlenosti žensk nižja od stopnje zaposlenosti moških. Vseživljenjska plačna neenakost vodi v občutne razlike v pokojninah, saj so pokojnine žensk v EU lahko tudi več kot tretjino nižje od pokojnin moških. Vodilne položaje v politiki in gospodarstvu še vedno zasedajo pretežno moški. V velikih podjetjih, ki kotirajo na borzi, je le 6 % izvršnih direktoric. V parlamentih in vladah držav EU so ženske slabo zastopane. Le šestim od 28 nacionalnih parlamentov v EU predseduje ženska, sedem od desetih poslancev nacionalnih parlamentov pa je moških. Delež žensk na ministrskih položajih v EU znaša manj kot tretjino, ministricam so pogosto dodeljeni manj pomembni resorji. Trend izboljševanja položaja žensk na področjih izobraževanja, zdravja in politične zastopanosti se je leta 2017 ustavil, enakost na delovnem mestu se je poslabšala že četrto leto zapored.

Vse to dokazuje, da zgolj prepoved diskriminacije ni dovolj, temveč da moramo za zagotovitev resnične enakopravnosti spolov na vseh področjih družbenega življenja storiti več, tako glede enake moči v procesih odločanja kot za enako stopnjo ekonomske neodvisnosti.

Da bi zagotovili resnično enakost spolov, se bomo zavzemali za:

Dostop žensk do politične participacije in procesov odločanja v vseh segmentih dela in življenja. Kljub spolnim kvotam na področju aktivne udeležbe žensk v sistemu demokratičnega odločanja so ženske še vedno zapostavljene. Pri sprejemanju odločitev so ženske prikrajšane na vseh področjih, na ravni političnih strank, vlad, ministrstev, upravnih organov v podjetjih in gospodarskih družbah. Spolne kvote ne pomenijo le zagotavljanja določenega deleža žensk, temveč morajo zagotoviti, da bodo ženske kandidirale na izvoljiva mesta.

Pravico do dela, plačno enakost, ekonomsko in socialno varnost žensk vseh generacij. Plačna neenakost in izključenost žensk s trga delovne sile sta pomembna razloga za večjo socialno in ekonomsko ogroženost žensk. Ženske nimajo enakega dostopa do dela, težje poklicno napredujejo, lažje so odpuščene, obremenjene so z večjim deležem skrbstvenega in gospodinjskega dela ter imajo otežen dostop do vodstvenih in vodilnih položajev. Pogosteje so žrtve spolnega in drugega nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu. Povečuje se tudi število samozaposlenih žensk in žensk, ki so podvržene prekarним oblikam dela brez socialne varnosti. Prizadevali si bomo za odpravo zaviralnih dejavnikov na podlagi spola, ki ženskam postavljajo ovire v zaposlovanju.

Svobodno odločanje o rojstvu otrok – avtonomna pravica vsake ženske. Ponekod v EU je uresničevanje repro-

duktivnih pravic žensk ogroženo. Pod pritiski cerkve in njenih političnih vazalov se vrstijo zahteve po zaostritvi predpisov o kontracepciji in odločanju o rojstvu otrok. Vsaka ženska naj svobodno odloča o rojstvu svojih otrok in se v skladu s to pravico odloči tudi o morebitni umetni prekinitvi nosečnosti. V kontekstu pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok je ključna vloga zdravstva, ki mora ženskam zagotavljati tudi preventivo in dostop do kontracepcije. Zagovarjamo pravico do svobodnega odločanja o rojstvu otrok in nasprotujemo ugovoru vesti zdravstvenih delavcev, ki resno ogroža zdravje žensk. Dostop do varne prekinitve nosečnosti in kontracepcije mora postati pravica vseh žensk v EU.

Zagotovitev dostopnega zdravstvenega varstva za ženske vseh starostnih skupin. V nekaterih državah EU si več kot 10 % starejših žensk ne more privoščiti ustrezne zdravstvene oskrbe. Zdravstvene strategije članic EU naj zagotovijo spolno občutljivo zdravstveno podporo vsem ženskam in deklicam ne glede na starost, socialni status, kraj bivanja, pravni položaj, migrantski status. Upošteva naj se raznolikost žensk in ranljivih skupin.

Spolna enakopravnost v družini ter pri delitvi dela in skrbstvenega dela. S krhanjem socialne države naraščajo bremena, ki jih v gospodinjstvu in v skrbstvenem oz. reproduktivnem delu nosijo zlasti ženske. Med ženskami obstajajo tudi velike razlike glede na družinski status in zakonski stan. Homoseksualne ženske so v neenakopravnem položaju na področju družinskega življenja, pravice do posvojitve otrok in pravice do biomedicinske pomoči pri zanositvi. Posebni problemi se pojavljajo tudi pri drugih skupinah prebivalstva, npr. problem zgodnjih porok in zgodnjih nosečnosti pri romskih deklicah, ki se upravičuje s t. i. tradicijo itd. Prizadevali si bomo za odpravo ovir, povezanih s spolom, pri uresničevanju človekovih pravic žensk na področju družinskega življenja, delitve dela in skrbstvenega dela.

Zaščita žensk vseh generacij pred revščino. Stopnja tveganja za revščino je pri ženskah vseh starostnih obdobjih večja kot pri moških. Revščina žensk v starosti je posledica celotnega življenjskega poteka, je akumulacija neenakosti skozi vse življenje, vključno z bremenom nepriznanega in neplačanega skrbstvenega oz. reproduktivnega dela. S problemom visoke stopnje tveganja revščine pri starejših ženskah se EU neuspešno spopada, ker nima strategije za zmanjševanje stopnje revščine prebivalstva in zmanjševanje neenakosti med ženskami in moškimi. Na področju reševanja družbene problematike revščine se zavzemamo za pravično socialno, skrbstveno, zaposlitveno in pokojninsko politiko za vse generacije žensk.

Preprečevanje spolnega nasilja in zaščita žensk pred vsemi oblikami nasilja. Nasilje nad ženskami izvira iz neenakega položaja žensk in moških v družbi. Zavzemamo se za učinkovitejše ukrepe na ravni EU za preprečevanje in pregon družinskega nasilja in vseh oblik nasilja nad ženskami. Zavzemamo se za redefinicijo posilstva, sledeč modelu "da pomeni da", pri katerem je kot posilstvo definirano vsako spolno dejanje brez privolitve. Zavzemamo se za enotno definicijo femicida in strategijo preprečevanja tega zločina na ravni EU. Umor, ki ga zagreši intimni partner, je namreč najpogostejši vzrok nasilne smrti žensk po vsem svetu, tudi v EU, in je najbolj ekstremna oblika nasilja nad ženskami.

Zaščita žensk, deklet in otrok, žrtev zlorab in trgovine z belim blagom. Trgovina z ljudmi je suženjstvo sodobnega časa. V EU trgovina z ljudmi najpogosteje pomeni trgovino z dekleti, ženskami in otroki z namenom spolne zlorabe, izkoriščanja in prostitucije. Prizadevali si bomo za izboljšanje mednarodnih normativov za boj proti trgovini z belim blagom, tudi v kontekstu migracij in postopkov za mednarodno zaščito, predvsem pa za bolj učinkovito preprečevanje in pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi v EU. Prizadevali si bomo za pomoč in

zaščito žrtev trgovine z belim blagom, njihovo reintegracijo, rehabilitacijo in dostojno življenje.

Podpora nevladnim organizacijam EU na področju zagovorništva pravic žensk. Nevladne organizacije igrajo ključno emancipatorno vlogo na področju človekovih pravic žensk, so nosilke sprememb in glasnice napredka pri prizadevanjih za enakost spolov in boju proti vsakršni diskriminaciji. Zato si bomo prizadevali, da bo EU bolj podpirala delovanje ženskih organizacij in NVO, ki si prizadevajo za enakost spolov.

ZAŠČITA DRŽAVLJANSKIH PRAVIC IN SVOBOŠČIN

Zavzemamo se za dosledno spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki izhajajo iz sistema najvišjih varovanih vrednot humanizma in človekovih pravic v EU ter mednarodnih normativov na področju varovanja človekovih pravic, zaščite manjšin ter ranljivih in prikrajšanih skupin, begunk in beguncev.

EU bi morala temeljiti na vrednotah svobode, demokracije, svobode izražanja, svobodnega gibanja. Nasprotujemo vsem oblikam psihičnih in fizičnih meja, ki kratijo človekovo svobodo, kreativnost, ustvarjalnost. Posebej nasprotujemo rigidnemu režimu žice na meji, militantnim sistemom omejevanja svobode gibanja ter vojaškemu in policijskemu nasilju pod krinko varnosti.

Za zaščito državljanskih pravic in svoboščin si bomo prizadevali za naslednje ukrepe:

Konec množičnega nadzora. zasebnost državljanek in državljanov ni ogrožena le zaradi zasebnih korporacij,

temveč tudi zaradi želje vlad po širjenju nadzora. Nasprotovali bomo vsakršnemu širjenju nadzora, ki posega v državljanske svoboščine. Prepovedali bomo posredovanje osebnih podatkov prebivalc in prebivalcev EU varnostnim službam ZDA, ki se je pod krinko "vojne proti terorizmu" razraslo čez vse sprejemljive meje.

Varovanje žvižgačev. Žvižgači, ki opozarjajo na zlorabe oblasti in druge probleme, so pogosto tarča preganjanja in ostrih sankcij. Žvižgače, ki razkrijejo informacije v javnem interesu, bomo zavarovali pred kazenskim pregonom in izročitvijo tretjim državam.

Enakopravnost Romov in Sintov. Romi in Sinti so največja etnična manjšina v Evropi. V številnih državah članicah EU se soočajo z diskriminacijo, preganjanjem, revščino in pomanjkanjem dostopa do izobraževanja, stanovanj in osnovne infrastrukture, npr. vodovoda in kanalizacije. Spodbujali bomo njihov enakopraven dostop javne infrastrukture in javnih storitev, med drugim do izobraževanja in zdravstvene oskrbe, ter svobodo gibanja po vsej EU. Prizadevali si bomo za sankcioniranje vseh oblik nasilja, diskriminacije in preganjanja Romov in Sintov ter vseh drugih etničnih manjšin.

Politične sankcije za kršenje človekovih pravic in diskriminacijo. V Evropskem parlamentu si bomo prizadevali, da bodo države EU, ki kršijo človekove pravice ali diskriminirajo ranljive skupine, doletele ustrezne sankcije.

Uveljavitev pravic LGBTQ+ manjšin. Prizadevali si bomo za enakopravnost vseh družin in partnerskih skupnosti ter enakopravnost vseh ljudi ne glede na spolno usmerjenost ali spolno identiteto.

Svoboda gibanja. Prizadevali si bomo za ohranitev svobode gibanja v EU in odstranitev rezilnih žic in drugih "tehničnih ovir", ki so v zadnjih letih zrastle na mejah držav EU.

SOLIDARNA IN MIROLJUBNA ZUNANJA POLITIKA

Ob milijonih begunk in beguncev, ki zadnja leta bežijo v Evropo, evropska desnica pozablja, da je te begunke in begunce EU ustvarila sama, najprej z ekonomskim opustošenjem okoliških držav, nato pa s podporo vojaškim intervencijam. Malokdo se spomni, da je bila Alžirija včasih velika izvoznica vina v EU, a zaradi zaščitnih ukrepov in kmetijskih subvencij alžirsko vino danes ni več konkurenčno na trgu EU. Podpora EU pri vojaških intervencijah v Afganistanu, Iraku, Libiji in Siriji je pripomogla k več kot desetletje trajajočim državljanskim vojnem in milijonom ljudi, pregnanih s svojih domov.

Tega bega ne bodo ustavile bodeče žice ali Frontex, ustavil ga bo le radikalen obrat v zunanji politiki EU:

Okrepitev razvojnega sodelovanja. Okrepili bomo razvojno sodelovanje z državami v razvoju. Tem državam bomo namenili bistveno več razvojne pomoči in z njimi hkrati sprejeli sklenili pravične, obojestransko koristne trgovinske dogovore.

Reforma Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke. Ti dve instituciji sta v zadnjih desetletjih prevzeli predvsem vlogo vsiljevanja neoliberalnih politik državam v razvoju, pogosto z uničujočimi socialnimi posledicami. Njune prioritete morajo biti nasprotno: spodbujanje razvoja, varovanje okolja, odprava revščine.

Politika nevmešavanja. V EU se bomo zavzemali za miroljubno politiko, ki ne bo netila sporov na tujem. Na kriznih žariščih bo sodelovala le z mirovnimi enotami pod poveljstvom OZN, ki bodo zadolžene za čimprejšnjo vzpostavitev stabilnosti.

Evropa ne sme biti privesek vojaškega imperija ZDA. Zavzemali se bomo za zaprtje vojaških baz ZDA na območju EU, umik vsega jedrskega orožja ZDA iz držav članic EU ter zaščito državljanek in državljanov držav članic EU pred množičnim nadzorom, ki ga izvajajo tajne službe ZDA.

Za jedrsko razorožitev. EU mora prevzeti vodilno vlogo v prizadevanjih za globalno jedrsko razorožitev.

Prepoved izvoza orožja. EU je poleg ZDA največji svetovni izvoznik orožja, ki se uporablja pri spopadih ter za kršenje temeljnih človekovih pravic in svoboščin. Po podatkih skupnega poročila organizacij Mwatana for Human Rights, University Network for Human Rights in Pax for Peace je orožje iz ZDA in EU odgovorno za skoraj tisoč smrti in poškodb civilistov pri spopadih v Jemnu, med njimi vsaj 122 otrok. Prizadevamo si za popolno prepoved izvoza orožja iz EU v tretje države.

Ukinitev zveze NATO. Zavzemamo se za razpustitev zveze NATO in vzpostavitev kolektivnega varnostnega sistema pod okriljem Organizacije združenih narodov s primarnim ciljem globalnega razoroževanja.

Okrepitev multilateralizema v mednarodnih odnosih in spoštovanje mednarodnega prava. Varnost v svetu lahko omogoči le dosledno spoštovanje mednarodnega prava in miroljubno reševanje sporov med državami v okviru OZN.

Humana politika do begunk in beguncev. Begunkam in beguncem, ki so že na ozemlju EU, bomo skušali zagotoviti čim hitrejšo integracijo. Vzpostavili bomo evropski sklad, ki bo državam in lokalnim skupnostim, ki bi se odločile za sprejem begunk in beguncev, kril vse stroške njihove nastanitve, integracije in iskanja dela.

PRAVIČNA TRGOVINSKA POLITIKA

EU je ob ZDA in Kitajski še vedno največji svetovni trgovinski partner. Zato ima lahko velik vpliv na standarde v svetovni trgovini, a doslej te pozicije ni izkoriščala. Obratno, s preostalim svetom je poskušala sklepati prostotrgovinske sporazume, kot so CETA, TISA, TTIP, ki bi delavske in okoljske standarde še dodatno znižali, nad države pa postavljali arbitražna sodišča. To je globalna tekma do dna, eden izmed glavnih razlogov za propadanje evropskega delavskega razreda, ki je največji poraženec globalizacije. Nižje standarde kot dopuščamo v svetovni trgovini, nižji bo standard delavk in delavcev v EU.

Pravično trgovinsko politiko bomo dosegli z naslednjimi ukrepi:

V EU se bomo zavzemali za povsem obratno trgovinsko politiko od dosedanje: dvig standardov na vseh ravneh. Za takšne ukrepe si bomo prizadevali tako v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO) kot bilateralno s trgovinskimi partnerji.

Trgovinski sporazumi (TISA, CETA, TTIP). Nasprotovali bomo trgovinskim sporazumom in si prizadevali za preklic že sprejetih. Zavzemali se bomo za oblikovanje bilateralnih sporazumov, ki bodo delavske, okoljske in socialne standarde dvigovali, ne zniževali. Arbitražnih sodišč oziroma mehanizma ISDS, na podlagi katerega bi lahko mednarodne korporacije tožile suverene države, v EU ne bo.

Višji standardi v Svetovni trgovinski organizaciji. Zavzeli se bomo, da se bo EU kot partnerica STO borila za zviševanje okoljskih, delavskih in socialnih standardov.

SOCIALIZEM ALI BARBARSTVO

Leta 1915 je nemška komunistka Rosa Luxemburg v temačni zaporniški celici v zaporu za ženske na Barnimstrasse v Berlinu na skrivaj pisala pamflet, v katerem je agitirala za mednarodno solidarnost delavskega razreda pri prizadevanjih za takojšen konec vojne. S tem je trmoglavo nadaljevala delo, zaradi katerega je bila obsojena na zaporno kazen. Oblasti so jo spoznale za krivo, ker je leta 1913 v majhni ribiški vasi Fechenheim v bližini Frankfurta nemške delavce javno pozvala, naj v primeru izbruha vojne ne streljajo na svoje francoske tovariše. Takšno dejanje najosnovnejše humanosti je bilo v Nemčiji, opiti od nacionalizma, spoznano za zločin, vreden dvanajstmesečne zaporne kazni.

V tej temačni zaporniški celici je Rosa jasno videla izbiro, pred katero je stala Evropa: socializem ali barbarstvo. Videla je, da so vse preostale politične sile – vključno z njenimi nekdanjimi tovariši iz Socialdemokratske stranke Nemčije (SPD) – s popuščanjem militarizmu in imperializmu postale nezmožne upreti se zdrsu v temo neslutenega zla, ki je prihajalo. Videla je, da lahko zgolj neomajna mednarodna solidarnost delavskega razreda, zavezana takojšnjemu koncu vojne in obnovi Evrope na temeljih solidarnosti, tovarštva in demokracije, prepreči barbarstvo vse hujših imperialističnih spopadov.

Zgodovina je njeno prerokbo žal potrdila. Sile starega reda niso bile niti zmožne niti pripravljene zajezi vala nacionalističnega in rasističnega sovraštva, ki je kmalu preplaval vso Evropo in grozil pod sabo za vselej pokopati evropsko civilizacijo. Rosa Luxemburg tem dogodkom ni bila priča. Letos mineva natanko 100 let, odkar so pripadniki skrajno desnih paravojaških skupin Freikorps odvrgli njeno truplo v kanal reke Spree v Berlinu.

Preden so jo pokončili s strelom, so ji za dobro mero zdrobili lobanjo s puškinim kopitom. Do danes ni znano, ali so pri tem ravnali po navodilih vodstva Socialdemokratske stranke Nemčije – predsednika vlade Friedriha Eberta in obrambnega ministra Gustava Noskeja.

V prihajajočih letih je tema prekrila Evropo. Padel je Madrid, padla sta Berlin in Rim, neustavljivi vojaški stroj tretjega rajha je pred sabo mlel zidove in barikade, ceste, hiše in mostove, humanost, sočutje in celo samo upanje. V tej najtemačnejši uri evropske zgodovine se je izpolnil drugi del Rosine prerokbe. S španskih planot je zadonela Pesem mednarodnih brigad. Med gorami Italije je v odgovor odmevalo Bella Ciao! Zašumeli so gozdovi Jugoslavije: Hej brigade, hitite! Evropa je vstala k uporu. Od mediteranskih gričev in gora Grčije do ledenih jezer Finske, od Pirenejev do prostranih ravnin Sovjetske zveze se je krepil upor proti barbarstvu. To je bil boj za preživetje, rojen iz nuje, a hkrati tudi boj za boljšo prihodnost, plod neomajnega upanja v prihodnost. Bil je boj za temeljite družbene spremembe, konec izkoriščanja in zatiranja, za Evropo solidarnosti, tovarištva in demokracije. Zato so povsod, kjer se je ljudstvo dvigalo zoper pošasti fašizma in nacizma, v prvih bojnih vrstah stale socialistke in socialisti.

Danes pošast ponovno dviga glavo po vsej Evropi. Predsednik Evropskega parlamenta opominja na pozitivne dosežke Mussolinijeve brutalne diktature in vzklika: "Živela italijanska Istra, živela italijanska Dalmacija!" Ob tem mu navdušeno prikimavajo evroposlanci in evroposlanke iz vrst Slovenske demokratske stranke. Prapori s svastikami in drugimi simboli nacizma in fašizma se dvigujejo od Aten do Helsinkov, od Pariza do Dunaja. Stare politične sile so ponovno videti nemočne in nepripravljene na to, da storijo, kar je treba.

Danes je trenutek izbire. Stara Evropa bo dobrobit ljudi še naprej žrtvovala za zadovoljevanje nenasitnega apetita kapitala. Ljudstvu bo izstavljala račune za ekscese finančne

oligarhije in še naprej bo brezbržna do revščine velikega dela prebivalstva, predvsem v perifernih državah. Ta Evropa bo storila vse, da bodo interesi najmočnejših zaščiteni pred voljo večine, in bo nemo spremljala uničevanje prihodnosti planeta. V takšni Evropi bo brezbržnost vladajočih političnih elit še naprej krepila iluzijo, da je skrajna desnica glasnica ponižanih in razžaljenih. Divji ogenj nacionalističnega in rasističnega sovraštva bo še naprej besnel v varnem zavetrju zidov, ki jih je Evropa postavila za zaščito interesov kapitala pred demokratičnimi pritiski.

Lahko pa izberemo Evropo, v kateri človeka vredno življenje ne bo le privilegij peščice najbogatejših in najvplivnejših, temveč splošna pravica človeškega rodu. Lahko izberemo Evropo, v kateri bo vsakdo enakopravno sodeloval pri sprejemanju skupnih odločitev. Lahko izberemo Evropo, ki se ne bo ustrašila storiti vsega, kar je potrebno, da zanamcem zapusti planet, na katerem bo dostojno človeško življenje še mogoče.

Danes stojimo pred izbiro - socializem ali barbarstvo. Če naj se Evropa izogne drsenju v novodobno mračnjaštvo, jo mora voditi upanje, da bo prihodnost takšna, kot jo bomo skupaj napisali. Zato gremo skupaj v boj za temeljite družbene spremembe, za konec izkoriščanja in zatiranja, za Evropo solidarnosti, tovarištva in demokracije.

Za Evropo ljudi, ne kapitala!

ZA EVROPO LJUDI, NE KAPITALA

Program stranke Levica za volitve v Evropski parlament 2019

Levica

Prešernova 3
1000 Ljubljana

info@levica.si
www.levica.si

prva izdaja
Ljubljana, april 2019

Naklada: 2000

